

3a. DR2 Deadline: Sara Omars nytårstale

Talen blev vist på DR2 Deadline den 1. januar 2018.

Sara Omar (f. 1986), dansk-kurdisk romanforfatter. Fik i november 2017 udgivet sin delvist selvbiografiske debutroman *Dødevaskeren*.

Når du fødes med mærkaterne skyld, skam og ære præget ind i huden, fordi du kun er en kvinde – når dit vilkår som menneske er, at du aldrig vil være god nok, fordi du ikke er født som dreng – så har du kun tre veje, du kan vælge gennem livet:

5 Du kan forsøge at holde ud og gennemleve volden og undertrykkelsen som en tavs eksistens bag dit slør.

Du kan dø for egen hånd eller en mands.

Eller du kan forsøge at bryde fri, selvom det koster dig alt; måske endda livet.

Kære alle,

10 Jeg valgte i år at bryde fri. At tage bladet fra munden.

Min roman, *Dødevaskeren*, er fortællingen om den skyld, skam og ære, der gennem religion, mentalitet og kultur trækkes ned over mange millioner af piger og kvinder hver eneste dag, år efter år, hele verden over.

15 Jeg har valgt ordet og ikke et sværd. Det har jeg gjort for at kaste lys over de mørklagte og tabuiserede afkroge af en virkelighed, der findes. Jeg har valgt ord, fordi jeg ved, at ord kan inspirere og skabe forandring. At ord kan reformere og revolutionere. Fordi det er mit håb, at vi med ord må være i stand til at gøre op med forældede normer, kulturer, religioner og livsødelæggende overbevisninger.

20 Jeg har med *Dødevaskeren* prøvet at give smerten en stemme. Fordi smerten ikke kun er min. Jeg har valgt ord for at vende smerte til styrke. For det er udelukkende ord, der har været mit lys og grunden til min overlevelse i et hav af mørke.

25 Der er stor modvilje mod mine budskaber i visse muslimske kredse, da mange er imod en kvindes ret til at ytre sig, til at løfte sløret, til at kræve sine basale menneskerettigheder. Derfor står jeg her i dag med bevidstheden om, at min stemme enten kan være et håb for nogen, men for andre en trussel. Men at stå frem og fortælle sandheden som den er, er ikke det samme som at gå i krig.

Jeg ved godt at sandheden gør ondt. Den gør ondt. Det ved jeg alt om.

30 Og jeg står her i dag som en stærk kvinde, men uden et sværd i hånden. Jeg generaliserer ikke. Jeg stigmatiserer ikke. Jeg er ikke ud på at nedlægge islam. Men vi skal bekæmpe de undertrykkende og patriarkalske tankesæt, der også findes i islam, og det kræver en reformation, en mental reformation – således at vi kan dyrke de lyse og spirituelle sider. For de er der. Og mange lever efter dem. Men ikke nok.

Jeg er imod undertrykkelser af enhver art.
35 Jeg kæmper for menneskerettigheder.
Jeg kæmper for børns og kvinders rettigheder.
Jeg åbner såret og fortæller historierne om hvordan virkeligheden ser ud for en stor del af kvinder og børn. Det har jeg kæmpet for hele mit liv. Og det har jeg gjort for mine medsøstre. For I er ikke alene. I er stærke. I kan. Det er jer jeg 40 kæmper for. Det er jer, jeg gerne vil nå. Det er sammen med jer, jeg vil skabe en bevægelse og gå imod undertrykkelse, vold og overgreb.

Og kære brødre; en ærbar mand er ikke ham, der undertrykker kvinder, en ærbar mand er ham, der opløfter kvinder og piger til deres fulde potentiale. En ærbar mand former ikke kvinder med tvang og vold, han dikterer hende ikke, han inspi- 45 rerer hende med kærlighed, trofasthed og solidaritet.

Mine ord er ikke brænde til det fremmedfjendske bål. Mine ord er et råb om frihed – en bøn om at blive hørt, respekteret og taget alvorligt som kvinde. Og som menneske.

Mit håb for 2018 er, at mange flere kvinder tør tage bladet fra munden.
50 Det er okay, at kvinder og børn skal behandles ordentligt. Det er mere end okay, det er faktisk en menneskeret!

Jeg ønsker jer alle, af hele mit hjerte, et rigtig godt nytår.

3c. GirlsSquad¹: Ludermanifestet

Teksten er uddrag af forordet til debatbogen Ludermanifestet, 2017.

GirlsSquad består af de tre debattører Louise Kjølsten (f. 1988), Ekaterina Andersen (f. 1987) og Nikita Klæstrup (f. 1994).

Vi har alle tre været unge i Danmark. Et land, som var et af de første til at give kvinder stemmeret. Et land, som var det første til at frigive billedpornografien. Et land, der i høj grad bryster sig af ligestilling og frisind. Et land, hvor vi som piger har fået at vide, at vi er lige så meget værd som drenge. Men hvor vi har oplevet, at vi alligevel ikke var helt lige så meget værd som drengene. Og hvor vi alligevel ikke helt kunne tillade os at gøre de samme ting. Hvis vi ville bestemme, var vi dominerende, hvorimod drengene viste lederpotentiale. Hvis vi havde en fri seksualitet, var vi ludere, hvorimod drengene var seje eller blot ”helt almindelige drenge”.

Nikita var en luder, da hun bar en afslørende kjole til en fest. Louise var en luder, da hun twerkede og samtidig ønskede at tale om magtkritik i Politiken. Ekaterina var en luder, da hun smilede til en buddreng foran sin første ægtemand. Og vi var alle sammen ludere, da vi lagde undertøjsbilleder op på Instagram. Da vi kyssede med mænd i byen. Da vi afviste en mand, som inviterede os ud. Da vi debatterede ligestilling i Zetland og i Berlingske og diverse andre medier.

Netop derfor hedder vores bog “Ludermanifestet”. Fordi vi vil gøre op med det luderstigma, som i flere hundrede år er blevet brugt til at udskamme, kontrollere og begrænse kvinder.

At blive kaldt luder er at blive sat i en social skammekrog. Så kan man sidde der og tænke over, hvad man har gjort, og når man så har rettet ind, kan man komme ud i samfundet igen og blive en respekteret borger med ret til at blive taget seriøst.

Når vi forsøger at skabe en debat om luderstigmaet og den seksuelle dobbeltmoral, som stigmaet er et resultat af, får vi ofte at vide, at kvinder jo godt må være seksuelle væsener. De må jo egentlig godt have flere sexpartnere. Og de må jo egentlig godt lægge letpåkledte billeder ud. Men at alle andre jo også godt må synes, at det er klamt. Det er vi ikke enige i. For udskamning er den mest udbredte form for social kontrol, og hver gang nogen for eksempel siger: “Ingen siger, at hun ikke har ret til det. Vi siger bare, at det er klamt”, så kan det godt være, at der ikke bliver vedtaget en lov om, at man ikke må gå sådan klædt eller opføre sig på en bestemt ”klam måde”, men det ændrer ikke ved, at der er et bagvedliggende ønske om at regulere en anden persons adfærd, så vedkommende tilpasser sig de normer, der i øvrigt er i det pågældende samfund, og retter ind. (...)

Vi tilhører en ny generation af feminister, og vi bliver ofte spurgt om, hvad vi har at kæmpe for i dag. Til dette kunne vi komme med faktuelle svar, såsom at kun to procent af alle voldtægtsudøvere bliver dømt, at andelen af kvinder i den danske topledelse kun er 15 procent, at vi sprogligt stadig nedgør feminine mænd med ord

¹ *GirlsSquad*: sammensat af ‘Girl’ (pige) og ‘Squad’ (lille gruppe med et erklæret formål).

som ”tøsedreng” eller ”bøsse”, eller at slut shaming¹ af unge kvinder har samme psykiske følger som PTSD². I stedet svarer vi, at vi kæmper, fordi ligestilling ikke er et statisk mål, man opnår, det er en vedvarende debat.

40 Vi er blevet kritiseret for, at vi kun kæmper for vores egen ret til at leve, som vi vil, og ikke en fælles feministisk kamp, og det undrer os. For kampen for ligestilling handler lige så meget om at stoppe slutshaming, som det handler om kvinder i bestyrelsesposter. Alle de forhold er forbundne. Og arbejdet med ét område vil
45 uundgåeligt påvirke andre områder, da det handler om de bagvedliggende sexistiske strukturer. Vi har derfor valgt følgende seks mærkesager som fundamentet for vores ligestillingskamp:

#1 Reclaim³ ordet luder!

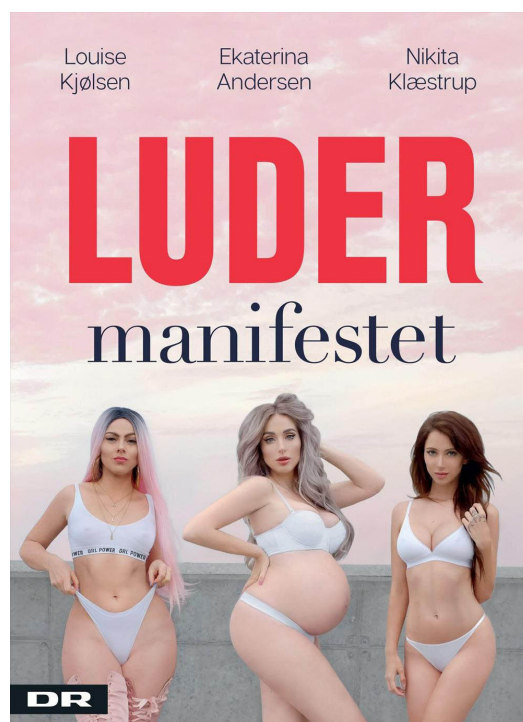
#2 Du har ret til at se ud, som du vil!

50 #3 Kræv din orgasme!

#4 Hvis det ikke føles rart, så er det ikke rart!

#5 Dick pics⁴, hævnporno og nudes⁵. Der er forskel. Så enkelt er det!

#6 Vi har ikke ligestilling, før alle er lige stillede!

¹ *slut shaming*: at bringe skam over kvinder for fx at være seksuelt åbne eller anderledes. Slut shaming dækker også over at se ned på kvinden som et lavere menneske og få hende til at skamme sig over sin seksualitet.

² *PTSD*: Posttraumatisk belastningsreaktion; psykisk tilstand, man kan risikere at udvikle, hvis man har været udsat for voldsomme hændelser.

³ *Reclaim*: imperativ af det engelske ord 'reclaim' (: generobre).

⁴ *Dick pics*: billeder, mænd har taget af deres egne kønsorganer og sendt til kvinder (ofte mod kvindens vilje).

⁵ *nudes*: nøgenbilleder sendt som billedbeskeder.